

Be.-módosítások az időszerűség követelményének jegyében

Absztrakt

Előadó: Majoros Tímea
ELTE-ÁJK
doktorandusz
Büntető Eljárásjogi és
Büntetés-végrehajtási Jogi Tanszék

Konzulens: Dr. Erdei Árpád
ELTE –ÁJK
professor emeritus
Büntető Eljárásjogi és
Büntetés-végrehajtási Jogi Tanszék

Az elmúlt évek Be.-módosításai szinte kivétel nélkül az eljárás időszerűségének javítását célozták, természetesen nem hagyható szó nélkül, hogy az eljárás gyorsítására való hivatkozás gyakran kiváló ürügyként szolgál a jogalkotónak *egyéb céljai* elérésére is.

Az ésszerű időben való elbírálás követelményét a nemzetközi egyezmények mellett, az Alaptörvény is alapjogként deklarálja. Kijelenthetjük, hogy az eljárások elhúzódása mára a luxuscikkek kategóriájába tartozik, ha figyelembe vesszük, hogy a Strasbourg-i Bíróság mekkora összeget ítél meg a panaszosoknak pusztán azért, mert túl sok időt vett igénybe a büntetőeljárás lefolytatása. Érthető tehát, ha a jogalkotó jó gazdához híven, igyekszik kerülni a „felesleges fényűzést”, és néhány furfangos trükkel megpróbálja megteremteni a „spórolás lehetőségét.” A jogalkotó buzgalmát valószínűleg erősíti, hogy a szakma és a társadalom – a média aktív támogatásával, illetve kritikai észrevételek kifejezésre juttatásával – szünet nélkül harsogja, hogy a hosszú éveig tartó eljárások nem tartoznak a „slágertermékek” közé.

Az eljárás egyszerűsítésére és gyorsítására való törekvés azonban nemcsak korunkra jellemző a mindent rögvest akaró általános társadalmi attitűd következményeként fogalmazódott meg, nemcsak a türelmetlenség és a „fukarság” indokolja az ügyek gyors befejezését, hanem a terhelt jogainak biztosítása, és nem utolsósorban a büntetés céljának megvalósulása is. A büntetőeljárás egyszerűsítése érdekében, a jogalkotó számos eljárási megoldással élhet.

A dolgozatban áttekintem, hogy a hazai jogalkotás milyen egyszerűsítésre, illetve gyorsításra szolgáló jogintézményeket ismer, és milyen jogtechnikai megoldásokat alkalmaz e kívánatos hatások elérésére.

Elsősorban az időszerűséget érintő külön eljárásokat vizsgálom, illetve az ezeket érintő változásokat és novelláris módosításokat. Elidőzök kissé a távollévő terhelt ellen folytatott eljárásnál, és kifejtem e speciális eljárás kapcsán felmerülő aggodalmaimat.